

(W)ELKE LERAAR LEEST DIT?!

TECHNISCH LEZEN IN EEN DOORLOPENDE LIJN EEN PRAKTISCH HANDBOEK VOOR DE BASISCHOOL

In de rubriek (W)elke leraar leest dit?! wordt steeds een boek besproken dat interessant is voor pedagogisch professionals die werkzaam zijn in het domein kind en educatie.

Het is tijd om een recensie te schrijven over 'Het beste onderwijsboek van 2020'. Het knalroze boek *Technisch lezen in een doorlopende lijn* staat sinds dit collegejaar op de literatuurlijst voor studenten van de pabo. Zowel voltijd- als deeltijdstudenten schaffen dit boek aan voor de module over technisch leren lezen.

Het boek is opgebouwd uit drie delen; de eerste hoofdstukken behandelen het belang van geletterdheid, een korte beschrijving van het begrip technisch lezen en een aantal didactische principes. Daarna volgen hoofdstukken die specifiek gaan over één of enkele jaargroepen. Het laatste deel beschrijft de rol van onderwijskundig leiderschap en het belang van leesmotivatie en leesbevordering.

De noodzaak van dit boek is duidelijk; steeds meer leerlingen zijn laaggeletterd (Gubbels et al., 2019) en helaas haalt 27-30% van de leerlingen uit groep 3 het AVI-niveau E3 niet. Wanneer in groep 4 de aandacht komt te liggen op het voortgezet technisch lezen, heeft ruim een kwart van de leerlingen het aanvankelijk technisch lezen nog niet of nauwelijks onder de knie (Irausquin, 2015). Het is belangrijk dat kinderen vroeg het technisch lezen beheersen, zodat lezen minder inspanning kost en er eerder met plezier en met begrip kan worden gelezen.

Op de kaft van het boek prijkt de ondertitel 'praktisch handboek' en dat waarderen onze pabo-studenten. Een student vertelde: 'In dit boek staat alles in begrijpelijke taal uitgelegd en ik weet wat ik als leraar kan doen.' In ieder hoofdstuk staan namelijk rijtjes met tips, voorbeelden uit de praktijk, jaaroverzichten en duidelijke schema's die gebaseerd zijn op wetenschappelijk onderzoek. Dit maakt het boek ontzettend nuttig voor de aankomende of beginnende leraar. Of je nu werkzaam bent bij de kleuters, in groep drie of in de bovenbouw; in elke groep moet aandacht worden besteed aan lezen.

De praktische insteek heeft als valkuil dat de leraar de overzichten en (toets)planningen klakkeloos overneemt. Er zijn natuurlijk meer manieren waarop het aanvankelijk en voortgezet technisch lezen benaderd en aangeleerd kan worden. Je kunt de leerlingen het technisch lezen laten oefenen door meerdere teksten rond een thema aan te bieden, te werken met schurende en naburige rijke teksten of

teksten uit de methode aan te bieden. Het blijft zaak om als leraar kritisch te blijven en je manier van voorbereiden, lesgeven, toetsen en evalueren af te stemmen op de kinderen die je dat ene jaar voor je neus hebt zitten.

Het boek is bij uitstek geschikt om er af en toe weer bij te pakken, om het hoofdstuk te pakken dat over jouw groep gaat of om nog eens na te lezen waar 'jouw leerlingen' vandaan komen. Wanneer je het boek van a tot z leest, vallen de herhalingen van bijvoorbeeld didactische principes je op, maar wellicht is dit voor een beginnende leraar juist prettig. De zwaarte van het boek ligt in de hoofdstukken over groep 3 en 4. Dat is aan de ene kant logisch, in deze groepen wordt immers de meeste tijd besteed aan leren lezen.

Aan de andere kant is het jammer; de andere hoofdstukken zijn inhoudelijk wat minder sterk en zo kan toch de indruk worden gewekt dat de hogere groepen er minder toe doen.

Ten slotte belicht ik in deze recensie het laatste hoofdstuk van dit boek. Eskes eindigt met een stuk over leesmotivatie, leesattitude en leesbevordering. Belangrijke thema's die wel eerder aan bod hadden mogen komen. Natuurlijk willen leraren dat hun leerlingen vlot en nauwkeurig leren lezen, maar belangrijker is dat leerlingen plezier krijgen en houden in het lezen. Dat lukt met goed technisch leesonderwijs, aansprekende opdrachten en een lezende leraar als rolmodel.

LITERATUUR

Eskes, E. (2020). *Technisch lezen in een doorlopende lijn. Een praktisch handboek voor de basisschool*. Pica.
Gubbels, J., van Langen, A., Maassen, N., & Meelissen, M. (2019). *Resultaten PISA-2018 in vogelvlucht*. Universiteit Twente.

OVER DE AUTEUR

Annemarie Regeling is hogeschooldocent taal en als docent-onderzoeker verbonden aan het Kennis- en innovatiecentrum van Hogeschool KPZ